

6-7 Eylül'ün Utancı Sürüyor...

1955 yılı Eylül ayı. İktidar yanlısı gazetelerden İstanbul Ekspres "Atamızın evi bombayla hasara uğradı" manşetiyle çıktı. 20 bin tirajlı olan gazete o gün 300 bin basıldı. Uzun zamandır Türk ve Müslüman olmayanlara karşı yönelen düşmanlık ertesi gün lince dönüştü. Olaylar Şişli'de Haylayf Pastanesi yağmalanması ile başladı sonra, Rumların yaşadığı özellikle Kumkapı-Beyoğlu'na uzanarak talana dönüştü. Yetmeyince kiliseler ateşe verildi. Düşman içimizdeydi, karşımızdaydı, komşumuzdu, terzimizdi. Ama devlet yoktu.

Olaylar sonlandığında 4214 ev, 1004 işyeri, 26 okul, 73 kilise, 1 sinagog ve 2 manastır tahrip edildi. 10'u aşkın kişi öldürüldü, 400 tecavüz tespit edildi. İktidardaki Demokrat Partinin desteği ve bilgisi ile "Kıbrıs Tüktür Türk Kalacak Derneği" ile "Mili Türk Talebe Birliği" tarafından sivil olarak icra edilen operasyon tamamlandığında yani "iş" bitirildiğinde "devlet" ortaya çıktı. Sıkıyönetim ilan edildi. Tutuklamalar

başladı. Türkiye'nin her yerinden özellikle İzmit Adapazarı'ndan talana gelenler, Haydarpaşa İstasyonu'nda yağmaladıkları mallarla yakalandılar. Ama asıl acı ilerleyen aylarda azınlıkların büyük göçüyle yaşandı.

İstanbul'da yerleşik 135 binden Rum'dan 70 bini altı ay içinde göç etti. Ermeniler ve Yahudiler içinde durum farkı değildi.

Sonraki aylarda, azınlıkların yok pahasına aceleyle elden çıkarmak zorunda kaldığı mülkleri yerli sermayenin ve ticaret erbabının mayası olur. Sermaye millileşir. Olaylar soğumaya başlayınca benzer senaryo oynanır, solcular suçlanır. Devlet olmanın ge-

reği olarak, ilk günlerde yakalananlar salınır, "kıdemli devlet düşmanları", "komünistler"; Hasan İzzettin Dinamo, Aziz Nesin, Kemal Tahir ve arkadaşları tutuklanır.

Ne yazık ki, tarihimizin bu karanlık günlerinin açığa çıkması için yeterli çaba gösterilmemiş, en küçük mütevazî denemeler bile (sergi, etkinlik) devlet kontrollü yeni saldırılara maruz kalmıştır. Azınlıklar iyice azalınca bu nefret suçu, Çorum'dan Maraş'a Alevilere ve solculara yönelmiştir. Ancak bu ayrımcı şiddet devletin koruması altında olmuş, şefkat ve gözetimiyle de sürdürülmektedir.